Teknologiateollisuus

Teknolologiateollisuuden sekä Kyberalan lausunto datasäädöksen U-kirjeestä

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Teknologiateollisuus yhdessä Kyberalan kanssa kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Pääviestit

- Yritysten välillä datan jakamiseen velvoittava sääntely on periaatteellisesti hyvin merkittävää ja sillä voi oll ahyvin laajat vaikutukset. Sääntelyn on oltava yritysten kannalta ennakoitavaa ja selkeää.
- Jaettavaksi tulevan datan määrittely on keskeinen kysymys. On tärkeää että ehdotetun Suomen kannan mukaisesti velvoitteet kohdistuvat jalostamattomaan ja analysoimattomaan laitteen käytöstä syntyvään dataan.
- Ehdotus ei edistä laitteiden toimittajien pääsyä käytöstä syntyvään dataan. Tätä tulisi pyrkiä edistämään osana sopimusehtojen sääntelyä ja mallisopimuksissa.
- Datan jakamisen velvoitteet julkiselle sektorille pitää määritellä yksiselitteisesti ja selvästi.
- Ehdotuksen pilvipalveluita koskeva osio pyrkii kerralla muuttamaan markkinaa voimallisesti. Kilpailun edistäminen on kannatettavaa, mutta sääntelyä on selkeytettävä.
- Liikesalaisuuksien paljastamisesta tulee säätää selkeät vastuut.
- Säännökset kansainvälisistä suojatoimista dataan liittyvien väärinkäytösten estämisestä eivät palvele yritysten tarpeita vaan saattavat johtaa ongelmiin erityisesti kansainvälisissä vientiyrityksissä.

Yksityiskohtaiset huomiot

Komission ehdotus datasäädökseksi on periaattellisesti hyvin merkittävä ja siksi on tärkeää että säädöksestä saadaan ennakoitava ja datan käyttöön ja investointeihin kannustava.

Yritysten väliseen datan jakamiseen velvoittavassa osassa on tärkeää valtioneuvoston kannan mukaisesti selkeyttää sääntelyä niin, että jakamisvelvoite kohdistuu vain jalostamattomaan ja analysoimattomaan käytöstä syntyvään dataan ja että toimialalla on keskeinen rooli dataa koskevien standardien ja käytäntöjen laadinnassa. Tämä on tarpeen liikesalaisuuksien ja IPR-oikeuksien suojan sekä yritysten kilpailuoikeudellisten velvoitteiden varmistamiseksi. Asetus luo pohjan kilpailulle, jossa paras tuotteen ja siitä syntyvän datan yhdistelmä voittaa.

Kiinnitämme huomiota siihen, että asetus ei ehdotetussa muodossa auta niiden yritysten asemaa, jotka toimittavat laitteita asiakkaiden tehdasympäristöihin, joissa dataan pääsy perustuu vain sopimuksiin eikä toimittajayrityksillä ole välttämättä datan saamiseen

tarvittavaa neuvotteluvoimaa. Toivomme, että Suomen kannassa pyritään edistämään toimittajien dataan pääsyä sopimusehtojen sääntelyn ja mallisopimusten kautta.

Yhdymme valtioneuvoston kantaan siitä, että datan jakamiseen julkiselle sektorille velvoittavat säännökset ovt epäselvät ja vaativat tarkennusta. Yritysten vastuiden tulee olla selvät, erityisesti henkilötietojen osalta. Lisäksi on tärkeää, että lainvalvonnassa, syytteen nostamisessa, rikosten torjumisessa, hallinnollisten ja rikosoikeudellisten seuraamusten määräämisessä ja toimeenpanossa, tullimenettelyssä sekä verotuksessa datan pyytämisen tai saamisen oikeusperustaa ei muuteta ehdotetun ssäädöksen avulla (ehdotettu artikla 16). EU:n rikosoikeus kuuluu jaetun toimivallan piiriin, eikä ole ilmennyt seikkoja, joiden perusteella säädösehdotuksessa olisi tarve käsitellä union toimivaltaan kuuluvia rikoksia tai –rikoslajeja. Näin ollen lainvalvonnan ja rikostorjunnan alaan sisältyvät viranomaisten tai muiden oikeudellisten toimijoiden toimivaltakysymykset kuuluvat jäsenvaltioiden kompetenssiin, eikä EU-asetuksella tule ylittää tätä rajaa.

Datan jakamisvelvoite käyttäjältä kolmannelle osapuolelle sekä datapalveluja tarjoavien toimittajien vaihtaminen johtavat tilanteisiin, joissa esityksen mukaisesti toimittaessa vaarana on ei-toivottu pääsy liikesalaisuuksiin. Datan haltijalla, joka myös voi olla jalostetun datan palvelujen toimittaja, ei olisi mahdollisuuksia rajoittaa rikastetun datan jakamista. Liikesalaisuuksien suojaa tulisi esityksessä kohentaa erityisesti niiden oikeudetonta paljastamista seuraavien kompensaatioiden osalta.

Asetusehdotuksen säännökset kansainvälisistä suojatoimista dataan liittyvien väärinkäytösten estämiseksi edustavat protektionismia eivätkä palvele kansainvälistä vientiä tekevien yritysten tarpeita. Ehdotetut artiklat laajentaisivat Schrems II -tuomiosta alkaneen ongelmallisen kehityksen vaadittavista suojatoimista myös muuhun kuin henkilödataan, ilman että siihen on EU:n lainsäädännöstä johtuvaa perustetta. Yrityksillä on kyky itse määritellä datalleen tarvittava suojan taso ja toimenpiteet sopimusten avulla. Ehdotetut säännökset pahimmassa tapauksessa haittaisivat eri toimenpiteissä tehtävää kehitystyötä. Tämä olisi syytä huomioida Suomen kannassa.

Helsingissä, huhtikuun 21 päivänä 2022

Teknologiateollisuus ry

Jussi Mäkinen
Johtaja, EU-regulaatio

Kyberala ry

Peter Sund
Toiminnanjohtaja